

Sygn. akt IV KZ 15/18

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

w sprawie skazanego **M. N.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 26 kwietnia 2018 r.

zażalenia obrońcy skazanego

na zarządzenie Przewodniczącej Wydziału VII Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w K. z dnia 6 lutego 2018 r. odmawiające przyjęcia kasacji złożonej przez obrońcę skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 31 października 2017 r., sygn. akt VII Ka .../17

na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

uchylić zaskarżone zarządzenie i przekazać sprawę Sądowi Okręgowemu w K. w celu podjęcia dalszych czynności związanych z wniesieniem kasacji.

UZASADNIENIE

W dniu 27 grudnia 2017 r. obrońca skazanego M. N. nadał za pośrednictwem operatora pocztowego przesyłkę pocztową zawierającą kasację od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 31 października 2017 r. w sprawie VII Ka .../17 (k. 1247). W kasacji tej obrońca skazanego zamieścił wniosek o zwolnienie skazanego od kosztów sądowych (opłaty od kasacji).

W dniu 29 grudnia 2017 r. sędzia Sądu Okręgowego L. W. wydała zarządzenie, na mocy którego nakazała „wezwać do wykazania niemożności opłaty od kasacji” (k. 1265).

Na podstawie powyższego zarządzenia do skazanego i jego obrońcy zostały wystosowane pisma wzywające do udokumentowania w terminie 7 dni, stosownymi

zaświadczeniami, że skazany nie jest w stanie ponieść kosztów opłaty kasacyjnej bez niezbędnego utrzymania siebie i rodziny poprzez wykazanie wysokości osiąganych dochodów, wydatków ponoszonych na prowadzenie gospodarstwa domowego, na utrzymanie siebie i najbliższych członków rodziny. W pismach nie zostały wskazane konsekwencje niedochowania owego terminu (k. 1267,1268).

W dniu 12 stycznia 2018 r. do Sądu Okręgowego w K. wpłynął wniosek obrońcy skazanego o przedłużenie terminu do wykonania wskazanej wyżej czynności z uwagi na fakt, że nie może się skontaktować z klientem (k. 1270). Tego samego dnia obrońca skazanego został poinformowany telefonicznie przez pracownika sekretariatu, że „termin do złożenia udokumentowania niemożności opłacenia kasacji jest terminem zawitym – 7 dni” (k. 1272).

Zarządzeniem z dnia 6 lutego 2018 r. Przewodnicząca Wydziału VII Karnego – Odwoławczego w Sądzie Okręgowym w K. wydała zarządzenie, na mocy którego odmówiła przyjęcia kasacji złożonej przez obrońcę skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 31 października 2017 r., sygn. akt VII Ka .../17. Z uzasadnienia wspomnianej decyzji procesowej wynika, iż powodem jej wydania był fakt, że ani skazany ani obrońca nie udokumentowali w wyznaczonym terminie niemożności uiszczenia przez skazanego opłaty od kasacji (k. 1276).

Powyższe zarządzenie zostało zaskarżone w całości zażaleniem wywiedzionym przez obrońcę skazanego, który przedmiotowej decyzji procesowej zarzucił rażące naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść rozstrzygnięcia, polegające na naruszeniu:

1. przepisów art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 120 § 2 k.p.k. poprzez ich błędne zastosowanie i wadliwą odmowę przyjęcia kasacji opartą na błędnym uznaniu, że „brak udokumentowania stosownymi zaświadczeniami, że M. N. nie jest w stanie ponieść kosztów opłaty kasacyjnej, bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny” oraz brak wykazania przez skazanego „wysokości osiąganych dochodów oraz wydatków ponoszonych na prowadzenie gospodarstwa domowego” stanowi brak formalny kasacji, powodujący, że kasacja nie może otrzymać biegu, podczas gdy przywołane wymogi (w ogóle nie będące wymogami formalnymi) odnoszą się wyłącznie do wniosku o zwolnienie skazanego od opłaty od kasacji,

2. przepisów art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 623 k.p.k. w zw. z art. 528 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 120 § 1 k.p.k. poprzez odmowę przyjęcia kasacji pomimo braku rozstrzygnięcia wniosku o zwolnienie skazanego od opłaty od kasacji, podczas, gdy wniosek nie miał braków formalnych,

3. art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 527 § 1 k.p.k. w zw. z art. 120 § 1 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 16 § 1 k.p.k. poprzez odmowę przyjęcia kasacji pomimo braku wcześniejszego wezwania skazanego do uzupełnienia braku formalnego kasacji (poprzez uiszczenie opłaty od kasacji w terminie 7 dni) zawierającego pouczenie o skutkach nieuzupełnienia braku w terminie.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie jest zasadne.

Rację ma bowiem skarżący, gdy twierdzi, że zaniechanie dołączenia do wniosku składanego w trybie art. 623 k.p.k. dokumentów wykazujących sytuację majątkową i wysokość dochodów wnioskodawcy nie stanowi braku formalnego wniosku i w konsekwencji nie znajduje tu zastosowania tryb usuwania braków przewidziany w art. 120 k.p.k. Oznacza to, że jeśli wezwanie takie miało miejsce, to i tak nie powinno wywołać skutków upoważniających do uznania wniosku za bezskuteczny w trybie art. 120 § 2 k.p.k. Wniosek taki podlega merytorycznemu rozpoznaniu, zaś wnioskodawca ponosi ryzyko, iż nie zostanie on uwzględniony. W doktrynie zaleca się co prawda wzywanie osób ubiegających się o zwolnienie od opłat do przedłożenia dokumentacji uzasadniającej wspomniany wniosek, ale wskazuje się, że jedynym rygorem, pod jakim można to czynić jest rygor nieuwzględnienia wniosku (zob. S. Steinborn (w:) Komentarz aktualizowany do art. 425-673 Kodeksu postępowania karnego, L. K. Paprzycki, J. Grajewski (red.), Komentarz aktualizowany do art. 425-673 Kodeksu postępowania karnego, LEX/el.2015, teza 5 do art. 623; K. Eichstaedt (w:) Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, D. Świecki (red.), LEX/el. 2018, komentarz do art. 623, teza 11; zob. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1997 r., V KZ 3/97, LEX nr 28483).

W przedmiotowej sprawie zaś, jak wynika ze wskazanych wyżej uwag, nieprzedstawienie dokumentów potwierdzających zasadność wniosku o zwolnienie od opłaty od kasacji organ orzekający potraktował ewidentnie jako brak formalny i to brak nie tylko wniosku o zwolnienie od opłaty od kasacji, ale i samej kasacji. Podstawą odmowy przyjęcia kasacji w zaskarżonej decyzji procesowej było bowiem wyłącznie nieprzedstawienie tychże dokumentów.

Na kanwie przedmiotowej sprawy zaistniała zatem sytuacja, w której organ odmówił przyjęcia kasacji mimo, że nie rozpoznał merytorycznie wniosku o zwolnienie od opłaty od kasacji i mimo tego, że nie wystosował do skazanego wezwania do uiszczenia opłaty i pouczenia o konsekwencjach niedokonania tej czynności.

Powyższe prowadzi do wniosku, że decyzja o odmowie przyjęcia kasacji była błędna, co musiało skutkować jej uchyleniem i przekazaniem sprawy Sądowi Okręgowemu w K. w celu nadania sprawie dalszego biegu.

W postępowaniu toczącym się po uchyleniu zaskarżonego zarządzenia sąd ten będzie musiał w pierwszej kolejności rozpoznać wniosek o zwolnienie skazanego od opłaty od kasacji i w zależności od wyniku tej czynności, albo od razu nada nadzwyczajnemu środkowi zaskarżenia dalszy bieg albo – stosownie do treści art. 120 § 1 k.p.k. - wezwie skazanego do uiszczenia opłaty od kasacji.

Z tych względów postanowiono jak na wstępie.

kc